โครงการย่อย F
การพัฒนาชุดทดสอบ ELISA เพื่อใช้เป็นตัวบ่งชี้การไหลของน้ำยาง

โปรตีนที่มีศักยภาพในการใช้เป็นตัวบ่งชี้การไหลของน้ำยางนั้น ได้ค้นพบมาจากการศึกษาวิจัยกระบวนการทางชีวเคมีที่เกี่ยวข้องกับการอุดตันของท่อน้ำยาง โดยคณะวิจัยได้พบว่าในกระบวนการดังกล่าวมีโปรตีนหลักอยู่ 3 ชนิดที่เกี่ยวข้อง ดังโมเดลในรูปที่ F.1 โดยชนิดที่ 1 เป็นเมมเบรนโปรตีนที่มีคุณสมบัติเป็นเลคติน (Wititsuwannakul et al, 2008b, Appendix 9) ที่เรียกว่า Hevea latex lectin (HLL) ที่ฝังตัวอยู่บริเวณเยื่อเมมเบรนด้านในของอนุภาคลูทอยด์ของน้ำยาง โดยเมื่อลูทอยด์แตกออก เลคตินดังกล่าวก็จะทำหน้าที่ในการเหนี่ยวนำให้เกิดการจับกลุ่มกับอนุภาคยางขนาดเล็ก (small rubber particle, SRP) ทั้งนี้ เพราะมันมีความสามารถเกาะจับจำเพาะกับกลุ่มคาร์โบไฮเดรทที่เป็นส่วนประกอบของโปรตีนชนิดที่ 2 ที่อยู่บนผิวของอนุภาคยาง (Wititsuwannakul et al, 2008c, Appendix 10) โดยเรียกไกลโคโปรตีนดังกล่าวว่า HLL binding protein ของอนุภาคยาง (RP-HLLBP) ผลทำให้เกิดการรวมกลุ่มระหว่างเมมเบรนของลูทอยด์กับอนุภาคยาง กลายเป็นก้อนยาง (rubber coagulum) ที่มีขนาดใหญ่พอที่จะก่อให้เกิดการอุดตันของท่อน้ำยาง นอกจากนั้นคณะผู้วิจัยยังพบว่า HLL ยังมีความสามารถเกาะจับจำเพาะกับสารคาร์โบไฮเดรทที่ประกอบขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของโปรตีนชนิดที่ 3 ซึ่งละลายอยู่ในส่วนของ cytosolic serum (CS) หรือ ซีรั่มน้ำยางพารา (Wititsuwannakul et al, 2008a, Appendix 1) โดยเรียกไกลโคโปรตีนชนิดนี้ว่า CS-HLLBP พร้อมทั้งได้พบว่าปริมาณของน้ำยางที่ได้ต่อครั้งกรีดจะแปรผันโดยตรงกับปริมาณ CS-HLLBP (รูปที่ F.2) และ CS-HLLBP ทำหน้าที่เป็น anti-coagulating factor ในกระบวนการเกิด rubber latex coagulation ตามโมเดลใหม่ที่เสนอไว้ (รูปที่ F.1) ดังนั้นโปรตีน CS-HLLBP จึงถูกนำไปใช้เป็นตัวบ่งชี้ (biomarker) ศักยภาพในการไหลของน้ำยาง ในการพัฒนาเป็นชุดทดสอบ indirect ELISA เพื่อวัดปริมาณ CS-HLLBP ในน้ำยาง

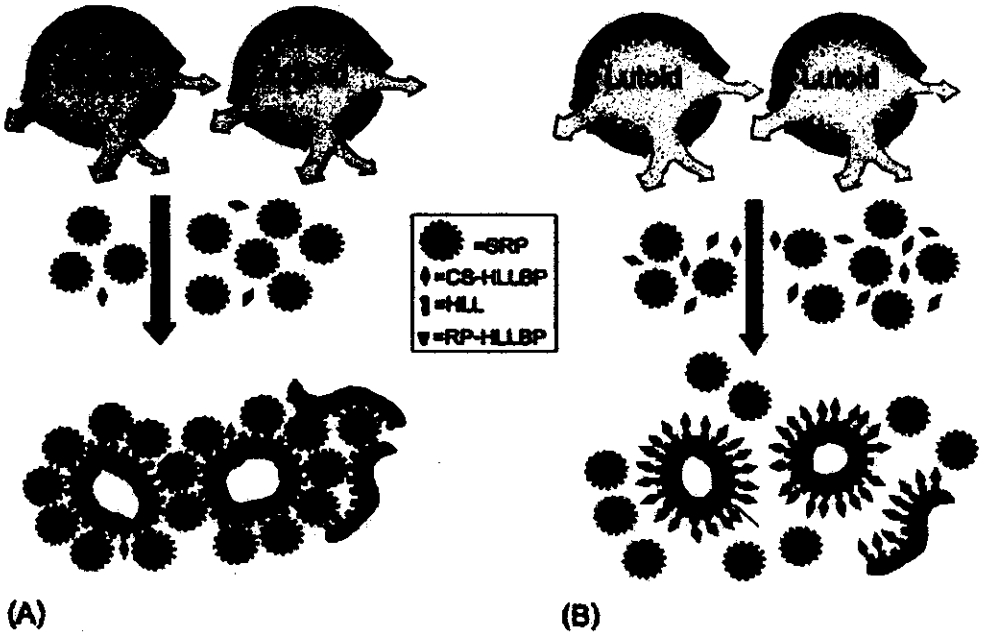

รูปที่ F.1 Proposed model for rubber latex coagulation: the intrinsic latex lectin (HLL) on the lutoid membrane vs. its insoluble or surface-bound rubber particle ligand (RP-HLLBP) and soluble C-serum binding protein ligand (CS-HLLBP). The bursting of lutoid particles will lead to the exposure of HLL that can bind to either RP-HLLBP on the rubber particles, leading to the formation of a rubber coagulum, as depicted in process A or to the soluble CS-HLLBP, forming no coagulum, as depicted in process B. The coagulation of rubber latex will take place whenever process A exceeds B (i.e. at the distal open-end of the latex vessel upon tapping).

(Wititsuwannakul et al, 2008a, Appendix 1)

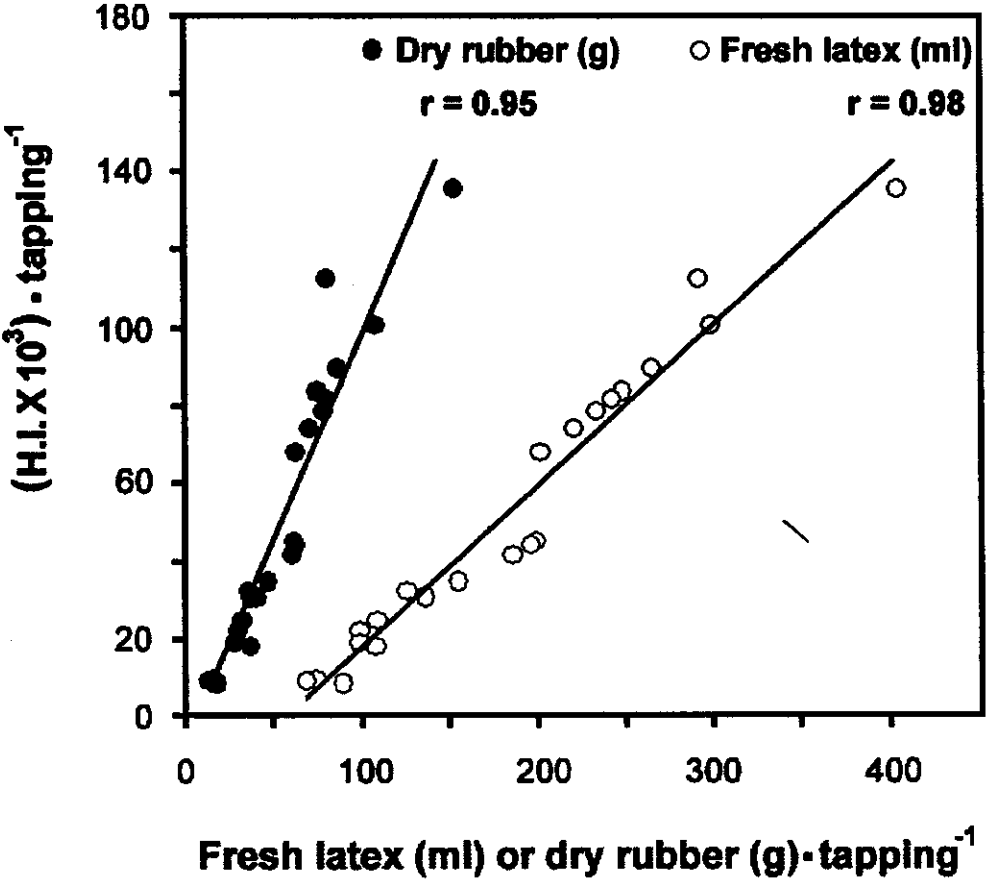

รูปที่ F.2 Correlation between rubber yield and CS-HLLBP activity (H.I.) per tapping (n = 22) (Wititsuwannakul et al, 2008a, Appendix 1)

อุปกรณ์และวิธีการ

a) การเตรียม CS-HLLBP บริสุทธิ์

เพื่อให้สามารถนำไปใช้เป็นแอนติเจนสำหรับสร้างแอนติบอดีที่จำเพาะกับโปรตีน CS-HLLBP โดยนำไปฉีดกระต่าย และใช้สร้างกราฟมาตรฐานสำหรับการวิเคราะห์ปริมาณโปรตีน CS-HLLBP โดยวิธี indirect ELISA วิธีการเตรียมเริ่มจากนำน้ำยางสดมาปั่นให้แยกออกเป็นส่วนต่างๆโดยเครื่องปั่นความเร็วสูง (ultracentrifuge) ที่ความเร็ว 59,000 g เป็นเวลา 45 นาที จากนั้นใช้ autopipette ดูดเอาเฉพาะส่วนของ C-serum เพื่อใช้เป็นแหล่งสำหรับทำบริสุทธิ์โปรตีน CS-HLLBP การทำบริสุทธิ์เริ่มจากนำ C-serum ที่รวบรวมได้มาตกโปรตีนด้วยเกลือ ammonium sulfate ที่ระดับความเข้มข้น 70-80% นำตะกอนโปรตีนที่ได้มาละลายในบัฟเฟอร์ Tris-HCl, pH7.4 จากนั้นนำสารละลายโปรตีนที่ได้มาตกโปรตีนอีกครั้งหนึ่งด้วย cold acetone ปริมาตร 2 เท่า เก็บตะกอนโดยใช้เครื่องปั่นแล้วละลายตะกอนด้วยบัฟเฟอร์ชนิดเดียวกับที่ใช้ในครั้งแรกแต่ใช้ในปริมาตรที่น้อยกว่าทั้งนี้เพื่อให้สารละลายมีความเข้มข้นของโปรตีนสูง ขั้นต่อไปก็จะคัดแยกโปรตีนที่มีขนาดใกล้เคียงกับโปรตีน CS-HLLBP โดยนำสายละลายโปรตีนไปผ่านคอลัมน์ gel infiltration (Bio-Gel P300) และเก็บรวบรวมเฉพาะ fraction ที่มี activity ของ CS-HLLBP สูงๆ สารละลายโปรตีนหลังจากผ่านคอลัมน์ gel infiltration แล้วจะเหลือโปรตีนไม่กี่ชนิด วิธีการที่จะได้มาซึ่งโปรตีน CS-HLLBP เพียงชนิดเดียวในขั้นต่อไปสามารถกระทำได้ 2 วิธีคือ วิธีแรก นำสารละลายโปรตีนไปผ่านคอลัมน์ ion-exchange (DEAE-Sepharose) วิธีที่2 ย้ายโปรตีนที่อยู่ในสารละลายให้อยู่บนเมมเบรนแล้วแยกเฉพาะโปรตีน CS-HLLBP ออกจากเมมเบรน ในการศึกษาครั้งนี้ได้เลือกใช้วิธีที่2 ซึ่งมีวิธีการโดยสังเขปดังนี้คือ นำสารละลายโปรตีนที่ผ่านคอลัมน์ gel infiltration ไปแยกแถบโปรตีนโดยวิธี SDS-PAGE จากนั้นย้ายแถบโปรตีนที่อยู่ในเจลให้มาอยู่บนเมมเบรน PVDF (immobilon) โดยวิธี electroblotting แล้วตัดแยกเมมเบรนเฉพาะที่เป็นแถบโปรตีนCS-HLLBP สกัดโปรตีน CS-HLLBP ให้หลุดออกจากเมมเบรนโดยใช้บัฟเฟอร์ Tris-HCl, pH9.5 ที่มี 1% TritonX-100 เป็นส่วนผสม

b) การเตรียมแอนติบอดี (polyclonal antibody)

ในการสร้างแอนติบอดีที่จำเพาะต่อโปรตีน CS-HLLBP ใช้กระต่ายจำนวน 5 ตัว การฉีดกระต่ายแต่ละตัวในครั้งแรกใช้โปรตีน CS-HLLBP ปริมาณ 200 µg ที่อยู่ใน phosphate buffered saline (PBS) ปริมาตร 0.5 ml ผสมให้เข้ากับ complete Freuds'adjuvant ปริมาตร 0.5 ml ฉีดที่กลางหลังและต้นคอ เพื่อให้กระต่ายสร้างแอนติบอดีที่ดีขึ้น ฉีดเพิ่มอีก 2 ครั้ง แต่ละครั้งใช้โปรตีน CS-HLLBP ปริมาณ 100 µg ที่อยู่ใน phosphate buffered saline (PBS) ปริมาตร 0.5 ml ผสมให้เข้ากับ incomplete Freuds'adjuvant ปริมาตร 0.5 ml เมื่อกระต่ายสร้างแอนติบอดีแล้ว เจาะเลือดจากกระต่ายมาแยกเก็บเฉพาะส่วนของซีรัม ซีรัมที่ได้จะเก็บรักษาที่อุณหภูมิ -20°C จนกว่าจะนำมาใช้

c) การตรวจวัดปริมาณ CS-HLLBP

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธี indirect ELISA เนื่องจากเป็นวิธีที่ไม่ยุ่งยาก มีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้คือ เคลือบโปรตีนในหลุมของ ELISA plate (Nunc, Denmark) ปริมาตร100µl โดยให้โปรตีนเจือจางในบัฟเฟอร์คาบอเนต pH 9.6 โปรตีนที่ใช้เคลือบหลุมได้แก่โปรตีน CS-HLLBP ที่บริสุทธิ์ (สำหรับสร้างกราฟมาตรฐาน) และโปรตีนทั้งหมดที่อยู่ในส่วน C-serum (สำหรับหาปริมาณโปรตีน CS-HLLBP ในน้ำยาง) ปล่อยให้โปรตีนจับกันหลุมเป็นระยะเวลาหนึ่ง จากนั้น block กันหลุมด้วย 1%BSA+0.05Tween-20 ที่อยู่ใน PBS เป็นเวลา 1 ชม. ที่อุณหภูมิ 37°C เมื่อครบกำหนด ล้าง plate 3 ครั้งด้วย PBS ที่มี 0.05%Tween-20(PBS-T) เติมซีรัมเลือดกระต่ายซึ่งเจือจางใน PBS-T ลงในหลุม ปริมาตร 100µl ต่อหลุม แล้วปล่อยให้แอนติบอดีจับกับแอนติเจน เป็นเวลา 1 ชม. ที่อุณหภูมิ 37°C เมื่อครบกำหนด ล้างplate 3 ครั้งด้วย PBS ที่มี0.05%Tween-20 (PBS-T) ทั้งนี้เพื่อชะล้างแอนติบอดีที่ไม่ได้จับกับแอนติเจน เติมแอนติบอดีตัวที่สองซึ่งมีเอมไซม์เปอร์ออกซิเดสเชื่อมติด (goat anti-rabbit IgG-HRP, Sigma Chemical Co.) ลงในหลุม ปริมาตร 100µl ต่อหลุม โดยที่แอนติบอดีตัวที่สองนี้ถูกเจือจางใน PBS-T ปล่อยทิ้งไว้ให้แอนติบอดีตัวที่สองจับกับแอนติบอดีตัวแรกเป็นเวลา 1 ชม. ที่อุณหภูมิ 37° C ตามด้วยล้าง plate 5 ครั้ง จากนั้นเติมสารละลายที่เป็น developer (hydrogen peroxide และ O-phenylenediamine dihydrochloride) ลงไปหลุมละ 100µl แล้วปล่อยให้ทำปฏิกิริยาที่อุณหภูมิห้องในที่มืดเป็นเวลาไม่เกิน 30 นาที จากนั้นหยุดปฏิกิริยาโดยเติมกรดซัลฟูริค ความเข้มข้น 2 M หลุมละ 50µl อ่านค่าความเข้มข้นสีของปฏิกิริยาที่เกิดขึ้น(ค่าO.D)ในแต่ละหลุมของ ELISA plate โดยใช้ spectrophotometer plate reader (Bio-Tex , EL_x808) ที่ความยาวคลื่นแสง 492 นาโนเมตร

d) การเปรียบเทียบการตรวจวัดปริมาณ CS-HLLBP โดยวิธี indirect ELISA กับ วิธี hemagglutination inhibition หรือการยับยั้งการเกาะกลุ่มของเม็ดเลือดแดง

การศึกษาครั้งนี้ได้เก็บผลผลิตต้นยางพันธุ์ RRIM 600 เป็นรายต้น จำนวน 30 ต้น สุ่มตัวอย่างน้ำยางของแต่ละต้นมาปั่นด้วย ultracentrifuge (ความเร็ว 30,000 rpm นาน 30 นาที) ทั้งนี้เพื่อแยกเอาส่วน C-serum ของน้ำยางมาวิเคราะห์หาปริมาณ CS-HLLBP ในการวิเคราะห์โดยใช้วิธี indirect ELISA นำ C-serum มาเจือจางด้วย phosphate buffer saline (PBS) 640 เท่า แล้วนำไปเคลือบในหลุมของ ELISA plate โดยเจือจางกับ coating buffer อีก 10 เท่า จากนั้นปฏิบัติตามขั้นตอนตามที่ได้กล่าวมาก่อนหน้านี้ ค่า O.D. ของตัวอย่างที่อ่านได้จะนำไปแปลงเป็นค่าน้ำหนักจากกราฟมาตรฐานที่ได้จากการนำ CS-HLLBP มาเคลือบหลุมที่ระดับความเข้มข้นระหว่าง 0.31-20 µg/ml สำหรับการวิเคราะห์โดยวิธียับยั้งการเกาะกลุ่มของเม็ดเลือดแดง เริ่มจากนำ C-serum มาทำ serial dilution (2 เท่า) กับ isotonic buffer ในหลุมของ microtiter plate จากนั้นเติม HLL ที่มีระดับ titer ของ activity เท่ากับ 2^2 ปล่อยทิ้งไว้ที่อุณหภูมิห้องนาน 20 นาที แล้วเติมเม็ดเลือดแดงกระต่ายที่มีความเข้มข้น 2% ปล่อยทิ้งไว้ที่อุณหภูมิห้องนาน 1 ชม. แล้วอ่านผลการยับยั้งการเกาะกลุ่มของเม็ดเลือดแดง

ผลการทดลองและวิจารณ์ผล

a) CS-HLLBPบริสุทธิ์ที่เตรียมได้

ในการทำบริสุทธิ์ CS-HLLBP เริ่มจากการนำ C-serum ที่ปั่นแยกได้จากน้ำยางสด ไปตกตะกอนโปรตีนด้วยเกลือแอมโมเนียมซัลเฟต และ cold acetone จากนั้นนำสารละลายโปรตีนที่ได้ไปผ่านคอลัมน์ gel infiltration เก็บเฉพาะสารละลายโปรตีนที่มี activity ของ CS-HLLBP สูง แล้วนำไปแยกแถบโปรตีนด้วยวิธี SDS-PAGE จากนั้นถ่ายแถบโปรตีนจาก acrylamide gel ลงบนเมมเบรน immobilion ด้วยวิธี electrblotting เพื่อตัดเอาเฉพาะแถบโปรตีน CS-HLLBP ซึ่งมีขนาด 40 kD มาทำการชะ แล้วนำไปวิเคราะห์ความบริสุทธิ์ ด้วย SDS-PAGE ปรากฏว่าได้ CS-HLLBP บริสุทธิ์แถบเดียว (รูปที่ F.3) อนึ่ง โปรตีน CS-HLLBP ที่สกัดได้ในครั้งนี้จะไม่อยู่ในสภาพเดิม (native form) ทั้งนี้เนื่องจากความร้อนในขั้นตอนของการเตรียมตัวอย่างเพื่อแยกแถบโปรตีนด้วยวิธี SDS-PAGE อย่างไรก็ตาม โปรตีนในสภาพดังกล่าวสามารถใช้งานในการศึกษาครั้งนี้ได้เนื่องจากมีเป้าหมายเพื่อนำไปใช้ฉีดกระต่าย และเป็นแอนติเจนสำหรับการสร้างกราฟมาตรฐานเพื่อวิเคราะห์หาปริมาณโปรตีน CS-HLLBP ด้วยวิธี indirect ELISA

b) แอนติบอดี ต่อโปรตีน CS-HLLBP ที่เตรียมได้

การสร้างแอนติบอดีที่จำเพาะกับโปรตีน CS-HLLBP ใช้กระต่ายจำนวน 5 ตัว ทำการฉีดโปรตีน CS-HLLBP 2 ครั้ง เพื่อกระตุ้นให้กระต่ายสร้างแอนติบอดี คือ ฉีดครั้งแรก และหลังจากครั้งแรก 21 วัน เมื่อครบ 30 วันหลังจากฉีดครั้งแรก เก็บเลือดกระต่ายแต่ละตัวมาตรวจหาแอนติบอดีที่จำเพาะกับโปรตีน CS-HLLBP โดยใช้วิธี indirect ELISA ผลปรากฏว่ากระต่ายแต่ละตัวสร้างแอนติบอดีที่จำเพาะกับโปรตีน CS-HLLBP ได้ไม่เท่ากัน (รูปที่ F.4) โดยที่กระต่ายตัวที่1 มี titer ต่ำสุด ดังนั้น การฉีดโปรตีน CS-HLLBP ในครั้งต่อไป (40 วันหลังจากฉีดครั้งแรก) ซึ่งเป็นการฉีดเพื่อหวังผลในการเก็บเกี่ยวแอนติบอดี จึงได้ตัดกระต่ายตัวที่1ออกไป ผลจากการเก็บเลือดกระต่ายแต่ละตัว (ตัวที่ 2-5) มาตรวจหาแอนติบอดีเมื่อ 7 และ 14 วันหลังจากฉีดโปรตีน CS-HLLBP ในครั้งสุดท้าย ผลปรากฏว่าซีรัมเลือดกระต่ายตัวที่ 4 มี titer ของแอนติบอดีสูงสุด รองลงมาได้แก่ซีรัมเลือดกระต่ายตัวที่ 3, 2 และ 5 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าเลือดที่เก็บเมื่อ 7 และ 14 วันหลังจากฉีดครั้งสุดท้าย มี titer โดยเฉลี่ยแล้วไม่แตกต่างกัน แต่ก็มี titer สูงกว่าเลือดที่เก็บทดสอบในครั้งแรกค่อนข้างมาก (รูปที่ F.5) โดยพบว่าความจำเพาะของแอนติบอดีที่มีต่อโปรตีน CS-HLLBP จากการทดสอบโดยใช้วิธี westernblots ปรากฏว่า แอนติบอดีที่ผลิตได้จากกระต่ายในครั้งนี้มีความจำเพาะต่อโปรตีน CS-HLLBP ค่อนข้างสูง (รูปที่ F.6)

c) การตรวจวัดปริมาณโปรตีน CS-HLLBP โดยใช้วิธี indirect ELISA

การตรวจวัดปริมาณโปรตีน CS-HLLBP โดยใช้วิธี indirect ELISA ในเบื้องต้นได้ดำเนินการหาความเข้มข้นที่เหมาะสมของโปรตีน CS-HLLBP ที่จะนำมาใช้สร้างกราฟมาตรฐาน ความเจือจางของ C-serum ที่จะนำมาเคลือบหลุม และปริมาณ IgG ในซีรัมเลือดกระต่ายที่ใช้

จับกับโปรตีน CS-HLLBP นอกจากนี้ยังรวมไปถึงปัจจัยอื่นๆ เช่น ระยะเวลาที่ใช้ในการเคลือบหลุม ระยะเวลาที่ปล่อยให้เกิดปฏิกิริยาสีหลังจากเติม developer เป็นต้น

จากการทดลองเคลือบหลุมด้วยโปรตีน CS-HLLBP และโปรตีนจาก C-serum ที่ระดับความเข้มข้นที่ลดลง 2 เท่า (serial dilution) โดยความเข้มข้นสูงสุดเท่ากับ 16 µg/well และความเข้มข้นต่ำสุดเท่ากับ 0.25 µg/well เป็นระยะเวลานาน 1 ชม. ที่ 37°C จากนั้น incubate ด้วยซีรัมเลือดกระต่าย (ตัวที่ 4 เก็บเลือดครั้งที่ 3) ที่เจือจางในบัฟเฟอร์ 2000, 4000 และ 8000 เท่า ผลจากการวัดปฏิกิริยาสีที่เกิดขึ้นหลังจากได้ปฏิบัติครบขั้นตอนตามวิธีของ indirect ELISA ปรากฏว่า การใช้ซีรัมเลือดกระต่ายที่เจือจางด้วยบัฟเฟอร์ 4000 เท่า มีความเหมาะสมที่สุดในการสร้างกราฟมาตรฐานและการวัดปริมาณของ CS-HLLBP ที่อยู่ใน C-serum เนื่องจากผลที่ได้อยู่ในช่วงของค่า O.D. ที่ไม่สูงหรือต่ำเกินไป นอกจากนี้ยังพบว่า การเคลือบหลุมด้วยโปรตีนจาก C-serum ที่ระดับความเข้มข้น 8 µg/well ให้ค่า O.D. สูงสุด ในทุกระดับความเจือจางของซีรัมเลือดกระต่ายที่ใช้ (รูปที่ F.7) โดยอิทธิพลระยะเวลาที่ใช้ในการเคลือบหลุม พบว่าจากการเคลือบหลุมด้วย C-serum ควบคู่กับโปรตีน CS-HLLBP ที่ระดับความเข้มข้นที่ลดลง 2 เท่า (serial dilution) โดยความเข้มข้นสูงสุดเท่ากับ 16 µg/well และความเข้มข้นต่ำสุดเท่ากับ 0.25 µg/well เป็นระยะเวลานานต่างกัน 3 เวลา คือ 1 ชม. (ที่ 37°C) 4 ชม. และ 24 ชม. (ที่ 4°C) จากนั้น incubate ด้วยซีรัมเลือดกระต่าย (ตัวที่ 4 เก็บเลือดครั้งที่ 3) ที่เจือจางด้วยบัฟเฟอร์ 4000 เท่า ผลจากการวัดปฏิกิริยาสีที่เกิดขึ้นหลังจากได้ปฏิบัติครบขั้นตอนตามวิธีของ indirect ELISA ปรากฏว่า ระยะเวลาการเคลือบหลุมที่ยาวนานขึ้นมีผลทำให้ปริมาณโปรตีนที่เกาะติดในหลุมมีมากขึ้น (มีค่า O.D. เพิ่มขึ้น) โดยเห็นได้ชัดเจนกับโปรตีน CS-HLLBP แต่ในกรณี C-serum พบว่า การเคลือบหลุมนาน 1 และ 4 ชม. ให้ผลไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่า การเคลือบหลุมด้วยโปรตีนจาก C-serum ที่ระดับความเข้มข้น 8 µg/well ให้ค่า O.D. สูงสุดในทุกระยะเวลาที่ใช้เคลือบหลุม (รูปที่ F.8)

d) ปริมาณโปรตีน CS-HLLBP ที่ตรวจวัดโดยวิธี indirect ELISA กับ ระดับของactivityที่ตรวจวัดโดยใช้วิธียับยั้งการเกาะกลุ่มของเม็ดเลือดแดง

จากการนำผลการวิเคราะห์ปริมาณ CS-HLLBP ที่ตรวจวัดในรูปของ g/tapping (สำหรับวิธี indirect ELISA) และ H.I. activity/tapping (สำหรับวิธียับยั้งการเกาะกลุ่มของเม็ดเลือดแดง) ไปวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับผลผลิตยางแห้งของต้นยาง ปรากฏว่า นอกจากปริมาณ CS-HLLBP ที่วิเคราะห์ได้จากทั้งสองวิธีจะมีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับผลผลิตยางแล้ว(รูปที่ F.9A และ F.9B) ยังพบว่าปริมาณ CS-HLLBP ที่วิเคราะห์ได้จากทั้งสองวิธีมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงอีกด้วย (รูปที่ F.9C) ดังนั้น การวัด CS-HLLBP สามารถทำได้โดยวิธี indirect ELISA ขึ้นซึ่งจะสะดวกและง่ายกว่า แทนการวิธีวัดactivity จากการยับยั้งการเกาะกลุ่มของเม็ดเลือดแดงซึ่งเป็นวิธีที่ค่อนข้างยุ่งยาก

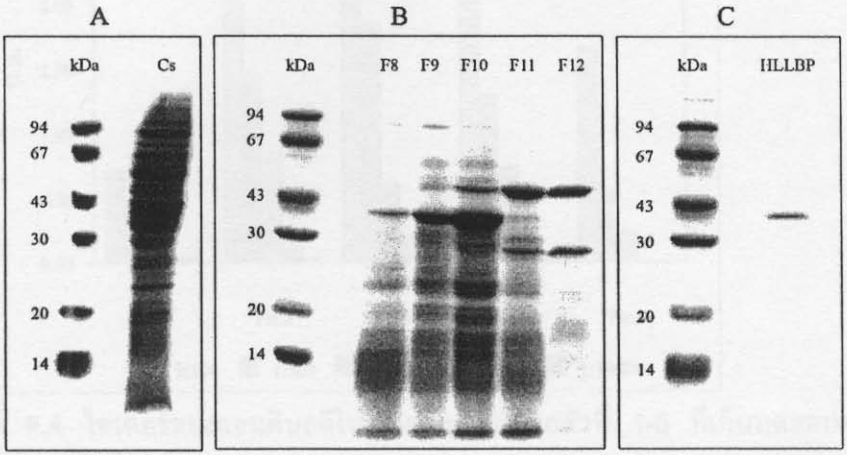

รูปที่ F.3. SDS-PAGE (12% gel) ของโปรตีนจากขั้นตอนต่างๆของการทำบริสุทธิ์ CS-HLLBP โดย lane kDa คือ standard protein marker

A: lane Cs คือโปรตีนของ C-serum ที่ใช้เพื่อแยก CS-HLLBP บริสุทธิ์

B : lane F8-F10 และ F11-F12 คือโปรตีน fraction ที่มีและไม่มี activity ของ CS-HLLBP ที่ได้หลังการแยกผ่านคอลัมน์ Bio-Gel P300

C: lane HLLBP คือ CS-HLLBPบริสุทธิ์ที่แยกตัดจากเมมเบรน PVDF

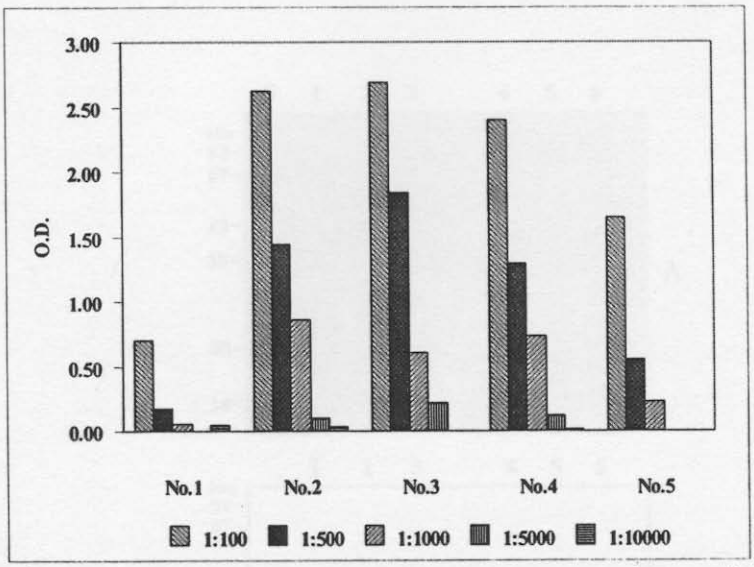

รูปที่ F.4 ไตเตอร์ของแอนติบอดีในซีรัมเลือดกระต่ายตัวที่ 1-5 ที่เก็บทดสอบครั้งแรก (30 วันหลังจากฉีดครั้งแรก) ทดสอบโดยใช้วิธี indirect ELISA (เคลือบหลุมด้วยโปรตีน CS-HLLBP ความเข้มข้น 5 µg/ml)

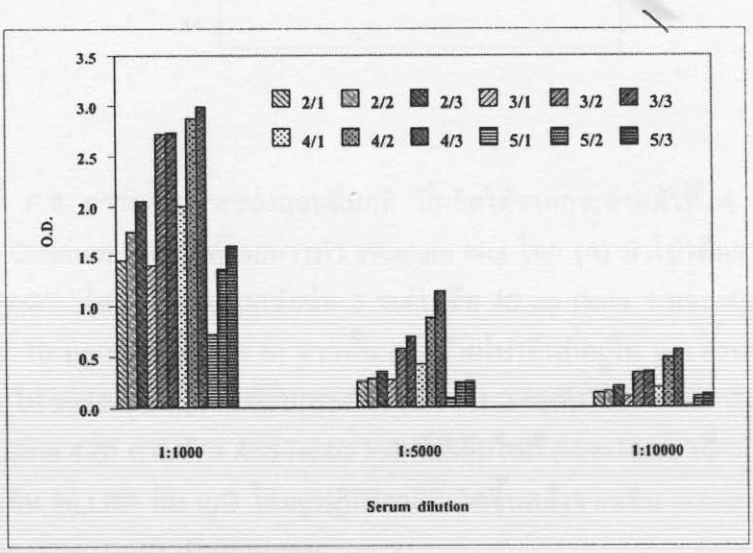

รูปที่ F.5 เปรียบเทียบไตเตอร์ของแอนติบอดีในซีรัมเลือดกระต่ายตัวที่ 2-5 ที่เก็บ 3 ครั้ง (30, 47 และ 52 วันหลังจากฉีดครั้งแรก) ทดสอบโดยใช้วิธี indirect ELISA (เคลือบหลุมด้วยโปรตีน CS-HLLBP ความเข้มข้น 5 µg/ml) ตัวเลขหน้าเครื่องหมาย / หมายถึงตัวกระต่าย ส่วนตัวเลขหลังเครื่องหมาย / หมายถึงครั้งที่เก็บเลือดกระต่าย

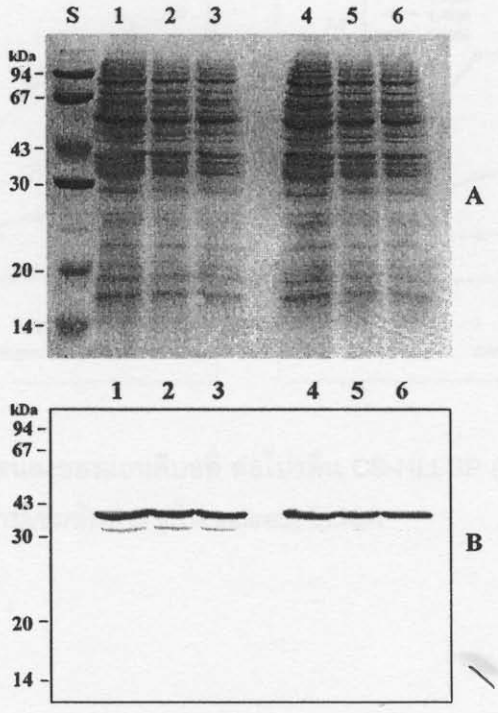

รูปที่ F.6 ความจำเพาะของแอนตีบอดี ที่ผลิตได้จากกระต่ายตัวที่ 4 ต่อโปรตีน CS-HLLBP ใน C-serum วิเคราะห์โดยการทำ Western blot โดย (A) นำโปรตีนจาก C-serum มา run SDS-PAGE โดยใช้ ที่ความเข้มข้น 3 ระดับ คือ 40 µg (lane 1 และ 4), 20 µg (lane 2 และ 5) และ 10 µg (lane 3 และ 6) จากนั้น (B) ย้ายโปรตีนที่อยู่ใน gel ลงบน nitrocellulose membrane ไป incubate ต่อด้วยซีรั่มกระต่ายที่เจือจาง 2 ระดับ คือ 1:500 (B, lane 1-3) และ 1:1000 (B, lane 4-6) ตามด้วย Anti-rabbit IgG ที่มีเอ็มไซม์ peroxidase เชื่อมติด ตรวจการจับระหว่างโปรตีน HLLBP กับ IgG โดยดูปฏิกิริยาสีที่เกิดขึ้นหลังจากเติม substrate solution ที่มี diaminobenzidine (DAB) เป็นส่วนผสม

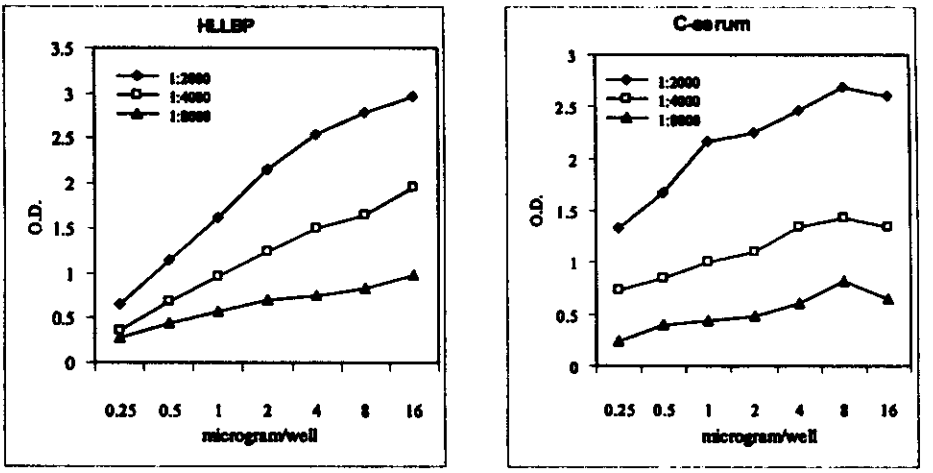

รูปที่ F.7. การตอบสนองของแอนติบอดี ต่อโปรตีน CS-HLLBP (HLLBP) บริสุทธิ์ และที่อยู่ใน C-serum ที่ระดับความเข้มข้นต่างๆ ใน indirect ELISA

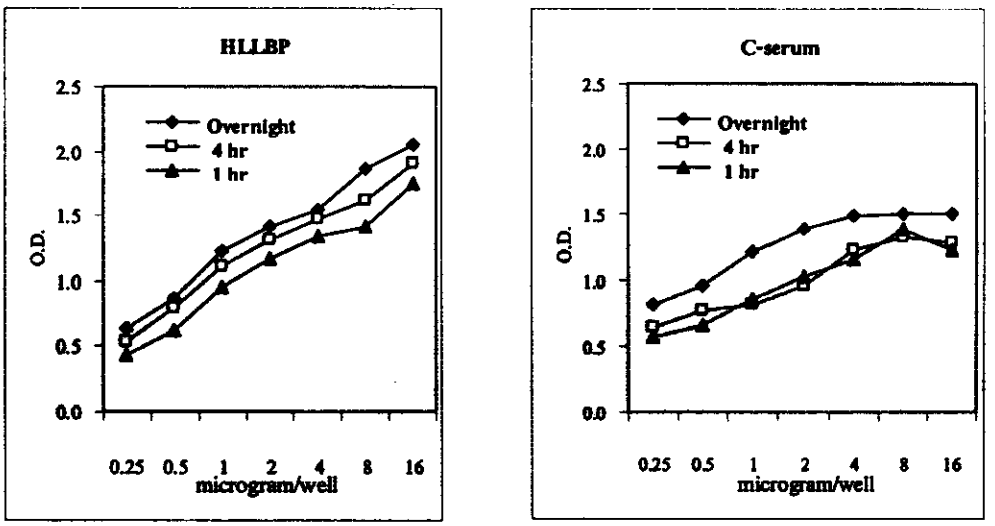

รูปที่ F.8. ผลของระยะเวลาการเคลือบหลุมด้วยโปรตีน CS-HLLBP (A) และโปรตีนจาก C-serum (B)ใน indirect ELISA โดยใช้ซีรัมของเลือดกระต่ายตัวที่ 4 (เก็บครั้งที่ 3) เจือจางด้วย buffer 4000 เท่า

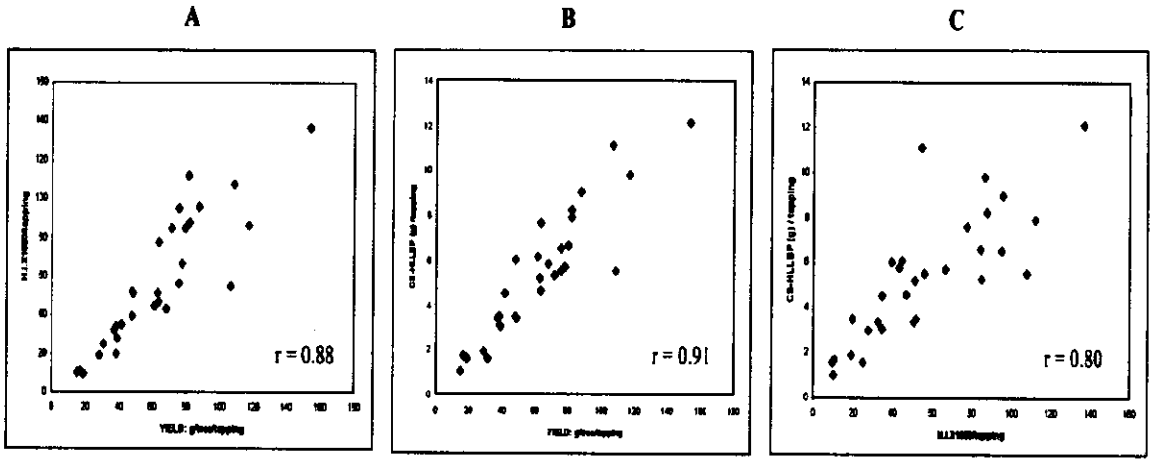

รูปที่ F.9. เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตยางแห้ง (กรัม/ต้น/ครั้งกรีด) ของต้นยางจำนวน 30 ต้นกับปริมาณโปรตีน CS-HLLBP ที่ตรวจวัดโดยวิธี hemagglutination inhibition (A) และ indirect ELISA (B) และความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณโปรตีน CS-HLLBP ที่ตรวจวัดโดยวิธีทั้งสอง (C)

References:

Wititsuwannakul, R., Pasitkul, P., Jewtragoon, P., Wititsuwannakul, D. (2008a) *Hevea* latex lectin binding protein in C-serum as an anticoagulating factor and its role in a proposed new model for latex coagulation. Phytochemistry 69, 656-662.

Wititsuwannakul, R., Pasitkul, P., Kanokwiroon, K., Wititsuwannakul, D. (2008b) A role for a *Hevea* latex lectin-like protein in mediating rubber particle aggregation and latex coagulation. Phytochemistry 69, 339-347.

Wititsuwannakul, R. Rukseree, K., Kanokwiroon, K., Wititsuwannakul, D. (2008c) A rubber particle protein specific for *Hevea* lectin binding involved in latex coagulation. Phytochemistry 69, 1111-1118.

รายชื่อทีมวิจัยที่อยู่ในทุนส่งเสริมกลุ่มวิจัยของ รศ.ดร. รพีพรรณ วิทิตสุวรรณกุล (15 สิงหาคม 2546 – 14 สิงหาคม 2549)

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งวิชาการ		ต้นสังกัด			ตำแหน่งในโครงการ	สถานภาพปัจจุบัน
	เมื่อเข้าร่วมโครงการ	ปัจจุบัน					
1. ดร. ธีรยศ วิทิตสุวรรณกุล	รศ. ระดับ 9	ศ. ระดับ 10	ภาควิชาเคมี	คณะวิทยาศาสตร์	ม.มหิดล	นักวิจัยร่วม	นักวิจัยร่วม
2. ดร.เครือวัลย์ พลจันทร	นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ ระดับ 9	นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ ระดับ 10	หน่วยผลิตวัคซีนและชุดทดสอบ	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	กระทรวงสาธารณสุข	นักวิจัยร่วม	นักวิจัยร่วม
3. ดร.อมรรัตน์ พงศ์ดารา	รศ. ระดับ 9	รศ. ระดับ 9	ภาควิชาเคมี	คณะวิทยาศาสตร์	ม.สงขลานครินทร์	นักวิจัยร่วม	ลาออกไปรับงานบริหาร
4. ดร.วิไลวรรณ โชติเกียรติ	รศ. ระดับ 8	รศ. ระดับ 9	ภาควิชาเคมี	คณะวิทยาศาสตร์	ม.สงขลานครินทร์	นักวิจัยร่วม	ลาออกไปรับงานบริหาร
5. พญ.ภาสุรี แสงศุภวานิช	อาจารย์ ระดับ 7	อาจารย์ ระดับ 7	ภาคกุมารเวชศาสตร์	คณะแพทยศาสตร์	ม.สงขลานครินทร์	นักวิจัยร่วม	นักวิจัยร่วม
6. ดร.รวี เถียรไพศาล	รศ. ระดับ 9	รศ. ระดับ 9	ภาคโอษฐ์วิทยา	คณะทันตแพทยศาสตร์	ม.สงขลานครินทร์	นักวิจัยร่วม	นักวิจัยร่วม
7. ดร.อธิยา รัตนพิทธยาภรณ์	อาจารย์	อาจารย์	ภาควิชาเคมี	คณะวิทยาศาสตร์	ม.สงขลานครินทร์	น.ศ.ป.เอก (คปก.)	จบออกไปเป็นอาจารย์
8.ดร.นพแก้ว เจริญทิพากร	อาจารย์	อาจารย์	ภาควิชาเคมี	คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์	ม.สงขลานครินทร์, สุราษฎร์	น.ศ.ป.เอก(UDC)	จบออกไปเป็นอาจารย์

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งวิชาการ		ต้นสังกัด			ตำแหน่งในโครงการ	สถานภาพปัจจุบัน
	เมื่อเข้าร่วมโครงการ	ปัจจุบัน					
9. ดร.ภัทธาวุธ จิวตระกูล	นักวิชาการเกษตร ระดับ 6	นักวิชาการเกษตร ระดับ 7	สถาบันวิจัยยางสงขลา	กรมวิชาการเกษตร	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	น.ศ.ป.เอก	จบกลับไปต้นสังกัด
10. ดร.อดิพล พัฒิยะ	นศ.ดปก	อาจารย์	ภาควิชาเคมี	คณะวิทยาศาสตร์	ม.สงขลานครินทร์	น.ศ.ป.เอก (ดปก.)	จบออกไปเป็นอาจารย์
11. ดร.วรรณภา ศรีชัญรัตน์	นศ.ดปก	สำเร็จการศึกษา	ภาควิชาเคมี	คณะวิทยาศาสตร์	ม.มหิดล	น.ศ.ป.เอก (ดปก.)	จบออกไปทำธุรกิจ
12. ดร.กมลวรรณ กนกวิรุฬห์	นศ.ดปก	สำเร็จการศึกษา	ภาควิชาเคมี	คณะวิทยาศาสตร์	ม.สงขลานครินทร์	น.ศ.ป.เอก (ดปก.)	จบกำลังหางาน
13. เกศจี แม่งอำพัน (วทบ)	นศ.ดปก	นศ.ดปก	ภาควิชาเคมี	คณะวิทยาศาสตร์	ม.สงขลานครินทร์	น.ศ.ป.เอก (ดปก.)	กำลังจะจบ
14. เครือวัลย์ ขุนรัมย์ (วทบ)	นศ.ดปก	นศ.ดปก	ภาควิชาเคมี	คณะวิทยาศาสตร์	ม.สงขลานครินทร์	น.ศ.ป.เอก (ดปก.)	รอฟังผลผลงานตีพิมพ์เพื่อจบ
15. เกษม อัศวตรีรัตนกุล	ผศ ระดับ 7	ผศ ระดับ 7	ภาควิชาเคมี	คณะวิทยาศาสตร์	ม. ทักษิณ	ป.เอก (Ronpaku)	ลาออกไปรับงานบริหาร
16. ฐณะวัฒน์ พิทักษ์พรปรีชา (ภบ)	นศ.ดปก	นศ.ดปก	ภาควิชาเคมี	คณะวิทยาศาสตร์	ม.สงขลานครินทร์	น.ศ.ป.เอก (ดปก.)	น.ศ.ป.เอก (ดปก.)
17. นายปัณณวิชช์ สุขประเสริฐ (วทม)	ผู้ช่วยวิจัย	นศ.ป.เอก	ภาควิชาเคมี	คณะวิทยาศาสตร์	ม.สงขลานครินทร์	ผู้ช่วยวิจัย	น.ศ.ป.เอก (มอ.)
18. นางสาว จิราพร ศิริรัตน์ (วทบ)	นศ.ป. โท	อาจารย์	ภาควิชาเคมี	คณะวิทยาศาสตร์	ม.สงขลา	น.ศ.ป.โท	จบออกไปเป็นอาจารย์

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งวิชาการ		ต้นสังกัด			ตำแหน่งในโครงการ	สถานภาพปัจจุบัน
	เมื่อเข้าร่วมโครงการ	ปัจจุบัน					
19. หทัยรัตน์ หงษ์พฤกษ์	ผู้ช่วยวิจัย	นศ.ป.โท	ภาควีวเคมี	คณะวิทยาศาสตร์	ม.สงขลานครินทร์	ผู้ช่วยวิจัย	น.ศ.ป.โท (มอ.)
20. วนิษฐี สร้อยสุวรรณ	ผู้ช่วยวิจัย	นศ.ป.โท	ภาควีวเคมี	คณะวิทยาศาสตร์	ม.สงขลานครินทร์	ผู้ช่วยวิจัย	น.ศ.ป.โท (มอ.)
21. วรรณนิภา มธุรส (วท.บ.)	ผู้ช่วยวิจัย	น.ศ.ป.โท(ม.มหิดล)	ภาควีวเคมี	คณะวิทยาศาสตร์	ม.สงขลานครินทร์	ผู้ช่วยวิจัย	น.ศ.ป.โท(ม.มหิดล)
22 นางเจะนูรียะห์ มงคลประเสริฐ (วทม)	นักวิทยาศาสตร์การแพทย์	นักวิทยาศาสตร์การแพทย์	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์			ผู้ช่วยวิจัย	นักวิทยาศาสตร์การแพทย์
23 นางสาวอุไร เพ็ชรเนตร (วทบ)	นักวิทยาศาสตร์การแพทย์	-	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์			ผู้ช่วยวิจัย	ลาออกไปทำอาชีพส่วนตัว